Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

سال انتشار	۱۴۰۵	شماره انتشار		صفحات	۱_۲۰

رابطه استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی با تعارض زناشویی و نقش میانجیگری تنظیم هیجان در دانشجویان متاهل

آقای محمد مهدی خیرخواه، آقای دکتر محمدرضا بلیاد و خانم دکتر معصومه ژیان باقری

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده ، گروه روانشناسی واحد کرج،دانشگاه ازاد اسلامی کرج،ایران

دکتری تخصصی روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی واحد کرج،دانشگاه ازاد اسلامی کرج،ایران

دکتری تخصصی روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی واحد کرج،دانشگاه ازاد اسلامی کرج،ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی با تعارض زناشویی و نقش میانجی‌گری تنظیم هیجان در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج بود. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سال تحصیلی ۱۴۰۴–۱۴۰۵ تشکیل دادند که نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده از شبکه‌های اجتماعی رسول‌آبادی (۱۳۹۴)، مقیاس سبک دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (۱۹۹۰)، پرسشنامه تنظیم هیجان گراس و جان (۲۰۰۳) و پرسشنامه تعارض زناشویی سلیمانی (۱۳۹۲) استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که مدل ساختاری پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار بود و استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی به‌صورت مستقیم و از طریق تنظیم هیجان به‌صورت غیرمستقیم بر تعارض زناشویی تأثیر معنادار داشتند. همچنین تنظیم هیجان در رابطه بین استفاده از شبکه‌های مجازی و تعارض زناشویی و نیز در رابطه بین سبک دلبستگی و تعارض زناشویی نقش میانجی معناداری ایفا کرد.

واژگان کلیدی: استفاده از شبکه‌های مجازی، سبک دلبستگی، تعارض زناشویی، تنظیم هیجان، دانشجویان متأهل.

طبقه‌بندی : JEL فقه – حقوق – جزا و جرم شناسی – حقوق بین الملل – حقوق خصوصی

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

The relationship between the use of virtual networks and attachment style with marital conflict and the mediating role of emotion regulation in married students

Abstract

The purpose of the present study was to investigate the relationship between the use of virtual networks and attachment style with marital conflict and the mediating role of emotion regulation in married students of Islamic Azad University, Karaj branch. The descriptive research method was correlation type. The statistical population of the research consisted of all married students of the Islamic Azad University, Karaj branch in the academic year ۱٤۰٤-۱٤۰٥, and the research sample was selected using available sampling method. To collect data, Rasulabadi social network usage questionnaire (۲۰۱٤), Collins and Reed's adult attachment style scale (۱۹۹۰), Gross and John's emotion regulation questionnaire (۲۰۰۳) and Soleimani's marital conflict questionnaire (۲۰۱۲) were used. The findings showed that the structural model of the research had a favorable fit and the use of virtual networks and attachment style directly and indirectly through emotion regulation had a significant effect on marital conflict. Also, emotion regulation played a significant mediating role in the relationship between the use of virtual networks and marital conflict and also in the relationship between attachment style and marital conflict.

Keywords: Use of virtual networks, attachment style, Marital conflict, Excitement regulation, Married students.

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

متن مقاله

خانواده به عنوان بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی، نقشی اساسی در حفظ سلامت روانی و عاطفی افراد ایفا می‌کند که در این میان، استحکام روابط و کیفیت تعاملات میان همسران از حیاتی‌ترین عوامل پایداری خانواده محسوب می‌شود؛ با این حال، افزایش تعارضات زناشویی همواره با پیامدهایی نظیر کاهش رضایت، افت سلامت روان و احتمال فروپاشی خانواده همراه بوده است. در دوران معاصر، تحولات گسترده فناوری اطلاعات و گسترش شبکه‌های مجازی، شیوه‌های تعامل انسانی را دستخوش تغییر کرده و در کنار فرصت‌های ارتباطی، چالش‌های جدیدی نظیر کاهش تعاملات چهره‌به‌چهره، شکل‌گیری سوءتفاهم‌های ارتباطی و کاهش صمیمیت میان زوجین را به همراه آورده است. در این میان، دانشجویان متأهل به دلیل قرار گرفتن در موقعیت حساس گذار تحصیلی، مسئولیت‌های اقتصادی و تداخل نقش‌های خانوادگی، از آسیب‌پذیری بیشتری در برابر فشارهای ناشی از فناوری و تنش‌های زناشویی برخوردارند. علاوه بر عوامل محیطی، ویژگی‌های فردی نظیر سبک دلبستگی که ریشه در تجارب اولیه کودکی دارد، الگوهای ارتباطی، میزان اعتماد و مدیریت تعارضات در بزرگسالی را تعیین می‌کند؛ به‌گونه‌ای که سبک‌های دلبستگی ناایمن معمولاً با افزایش تعارضات همراه هستند. در کنار این ویژگی، سازه تنظیم هیجان نیز به عنوان مجموعه‌ای از فرایندهای شناختی و رفتاری برای مدیریت و تعدیل هیجانات، نقش کلیدی در سازگاری فردی و کیفیت روابط بین‌فردی ایفا می‌کند، به‌طوری که ضعف در این توانایی می‌تواند موجب تشدید اختلافات و رفتارهای تکانشی در روابط زوجین شود. اگرچه پیشینه پژوهشی نشان می‌دهد که استفاده از شبکه‌های مجازی، سبک دلبستگی و تنظیم هیجان به‌طور مستقل با تعارض زناشویی مرتبط هستند، اما روابط پیچیده و سازوکارهای میانجی‌گری میان این متغیرها، به‌ویژه نقش تنظیم هیجان در تبیین رابطه میان استفاده از فضای مجازی و سبک دلبستگی با تعارض زناشویی، همچنان نیازمند بررسی بیشتر است. با توجه به محدودیت مطالعاتی در قالب یک مدل ساختاری جامع و با تمرکز بر جامعه دانشجویان متأهل ایران، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی با تعارض زناشویی و تبیین نقش میانجی‌گری تنظیم هیجان در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج طراحی شده است. این مطالعه با هدف پاسخ به این پرسش که آیا مدل ساختاری پیشنهادی بر پایه نقش میانجی‌گری تنظیم هیجان، از برازش مطلوبی در این جامعه آماری برخوردار است یا خیر، تدوین شده است. یافته‌های این پژوهش می‌تواند ضمن گسترش دانش نظری در حوزه روان‌شناسی خانواده، بستری مناسب برای طراحی مداخلات آموزشی، مشاوره‌ای و درمانی با هدف ارتقای کیفیت روابط زوجین و کاهش تعارضات ناشی از عوامل تکنولوژیک و ویژگی‌های شخصیتی فراهم آورد.

۱-روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ شیوه اجرا، توصیفی ـ همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری است. پژوهش‌های توصیفی به توصیف ویژگی‌ها و وضعیت موجود متغیرهای مورد مطالعه می‌پردازند و پژوهش‌های همبستگی نیز میزان و جهت روابط میان متغیرها را بررسی می‌کنند. در این پژوهش، روابط میان متغیرهای استفاده از شبکه‌های مجازی، سبک دلبستگی، تنظیم هیجان و تعارض زناشویی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

همچنین از آنجا که پژوهش حاضر درصدد آزمون یک مدل مفهومی شامل روابط مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها است، از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری برای بررسی برازش مدل و آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده شد. جامعه آماری تحقیق حاضر عبارت بود از تمامی دانشجویان متأهل گروه‌های روانشناسی و مشاوره دانشکده تعلیم و تربیت دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج است. حجم نمونه پژوهش بر اساس پیشنهاد کلاین (۲۰۱۵) در مطالعات مدل‌یابی معادلات ساختاری تعیین خواهد شد. کلاین معتقد است در پژوهش‌های مبتنی بر معادلات ساختاری، حداقل حجم نمونه باید به اندازه‌ای باشد که امکان برآورد پایدار پارامترهای مدل فراهم شود.

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

با توجه به تعداد متغیرهای پژوهش، شاخص‌های اندازه‌گیری و همچنین به منظور افزایش دقت برآوردها، جبران پرسشنامه‌های ناقص و افزایش قابلیت تعمیم نتایج، N=۲۵۰۰ نفر در نظر گرفته شده. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورت در دسترس بود. به این صورت که پس از اخذ مجوزهای لازم از دانشگاه، پژوهشگر به دانشجویان متأهل گروه‌های روان‌شناسی و مشاوره مراجعه و از میان افراد واجد شرایط و مایل به همکاری، نمونه مورد نظر را انتخاب شده است.

۲-مفهوم فضای مجازی

فضای مجازی یکی از مهم‌ترین پدیده‌های عصر اطلاعات است که در دهه‌های اخیر تأثیر عمیقی بر زندگی انسان‌ها، شیوه ارتباطات، ساختارهای اجتماعی، روابط خانوادگی و تعاملات بین‌فردی گذاشته است. گسترش فناوری‌های ارتباطی و توسعه اینترنت موجب شکل‌گیری محیطی شده است که افراد می‌توانند بدون حضور فیزیکی در یک مکان مشخص، با یکدیگر ارتباط برقرار کنند، اطلاعات مبادله نمایند و فعالیت‌های مختلفی را انجام دهند. این محیط که از آن با عنوان فضای مجازی یاد می‌شود، امروزه به بخش جدایی‌ناپذیر زندگی روزمره انسان‌ها تبدیل شده است و بسیاری از فعالیت‌های آموزشی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی خانوادگی در آن انجام می‌شود (کاستلز۱، ۲۰۱۰).

اصطلاح فضای مجازی نخستین بار توسط «ویلیام گیبسون» در رمان علمی-تخیلی نورومنسر مطرح شد. وی این اصطلاح را برای توصیف جهانی به کار برد که در آن انسان‌ها از طریق رایانه‌ها و شبکه‌های ارتباطی با یکدیگر تعامل دارند. اگرچه مفهوم اولیه فضای مجازی بیشتر جنبه تخیلی داشت، اما با گسترش اینترنت و فناوری‌های دیجیتال این مفهوم به واقعیتی ملموس در زندگی انسان‌ها تبدیل شد (گیبسون، ۱۹۸۴).

فضای مجازی را می‌توان محیطی دانست که در آن ارتباطات، تعاملات و تبادل اطلاعات از طریق فناوری‌های دیجیتال صورت می‌گیرد. در این فضا افراد قادر هستند بدون محدودیت‌های زمانی و مکانی با دیگران ارتباط برقرار کنند، اطلاعات مورد نیاز خود را جستجو نمایند، در فعالیت‌های اجتماعی مشارکت کنند و به تولید و انتشار محتوا بپردازند. برخلاف فضای فیزیکی که تعاملات در آن نیازمند حضور واقعی افراد است، فضای مجازی امکان تعاملات گسترده و فرامرزی را فراهم می‌سازد (احمدی، ۱۴۰۱).

یکی از ویژگی‌های مهم فضای مجازی، حذف محدودیت‌های جغرافیایی است. در گذشته ارتباطات انسانی عمدتاً به محیط‌های محلی و جغرافیایی محدود بود، اما امروزه افراد می‌توانند در هر نقطه‌ای از جهان با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. این ویژگی موجب افزایش تعاملات بین‌فرهنگی، تبادل دانش و گسترش روابط اجتماعی شده است. به همین دلیل بسیاری از پژوهشگران فضای مجازی را یکی از مهم‌ترین عوامل جهانی‌شدن ارتباطات انسانی می‌دانند (گیدنز، ۲۰۰۹).

از دیگر ویژگی‌های فضای مجازی می‌توان به سرعت بالای انتقال اطلاعات اشاره کرد. در این فضا اطلاعات در مدت زمانی بسیار کوتاه در اختیار کاربران قرار می‌گیرد و افراد می‌توانند به حجم گسترده‌ای از داده‌ها و منابع اطلاعاتی دسترسی پیدا کنند. این ویژگی سبب شده است که فضای مجازی به یکی از مهم‌ترین ابزارهای آموزشی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی در جهان تبدیل شود (رضایی و همکاران، ۱۴۰۰).

فضای مجازی علاوه بر کارکردهای آموزشی و اطلاع‌رسانی، نقش مهمی در شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد نیز ایفا می‌کند. کاربران در این فضا می‌توانند تصویری از خود ارائه دهند، دیدگاه‌های خود را بیان کنند و در گروه‌های مختلف اجتماعی عضویت یابند. بسیاری از افراد به ویژه جوانان و دانشجویان بخشی از هویت اجتماعی خود را از طریق فعالیت در فضای مجازی شکل می‌دهند. این مسئله نشان‌دهنده نفوذ گسترده فضای مجازی در ابعاد مختلف زندگی انسان است (ترکل۱، ۲۰۱۵).

با وجود مزایای فراوان، فضای مجازی دارای چالش‌ها و پیامدهای منفی متعددی نیز هست. یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها وابستگی بیش از حد به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی است. برخی افراد زمان زیادی را در فضای مجازی سپری می‌کنند و این مسئله می‌تواند موجب کاهش تعاملات واقعی، افت عملکرد تحصیلی و شغلی، افزایش انزوای اجتماعی و بروز مشکلات روان‌شناختی شود (یانگ۲، ۱۹۹۸).

فضای مجازی همچنین تأثیرات قابل توجهی بر روابط خانوادگی و

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

زناشویی دارد. در سال‌های اخیر استفاده گسترده از شبکه‌های اجتماعی موجب تغییر الگوهای ارتباطی میان زوجین شده است. از یک سو این فضا امکان ارتباط آسان‌تر و سریع‌تر را فراهم می‌کند و می‌تواند به حفظ ارتباطات خانوادگی کمک کند. از سوی دیگر استفاده افراطی یا نامناسب از فضای مجازی ممکن است موجب کاهش تعاملات چهره به چهره، کاهش صمیمیت عاطفی، شکل‌گیری سوءظن و افزایش تعارضات زناشویی شود (محمدی و همکاران، ۱۴۰۲).

مطالعات نشان داده‌اند که حضور مداوم در فضای مجازی می‌تواند بر نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای افراد تأثیر بگذارد. افراد در این محیط با حجم گسترده‌ای از اطلاعات، هنجارها و الگوهای رفتاری مواجه می‌شوند که ممکن است در برخی موارد موجب تغییر باورها و سبک زندگی آنان شود. به همین دلیل پژوهشگران علوم اجتماعی و روان‌شناسی توجه ویژه‌ای به بررسی آثار فضای مجازی بر رفتارهای فردی و اجتماعی معطوف کرده‌اند (کاپلان و هنلین، ۲۰۱۰).

در میان گروه‌های مختلف اجتماعی، دانشجویان از جمله پرکاربردترین کاربران فضای مجازی محسوب می‌شوند. استفاده از اینترنت برای آموزش، پژوهش، سرگرمی و ارتباطات اجتماعی سبب شده است که فضای مجازی بخش مهمی از زندگی روزمره دانشجویان را تشکیل دهد. از این رو بررسی آثار مثبت و منفی فضای مجازی بر ابعاد مختلف زندگی دانشجویان، به ویژه روابط زناشویی دانشجویان متأهل، از اهمیت زیادی برخوردار است. در مجموع، فضای مجازی محیطی نوین و گسترده برای ارتباطات انسانی است که فرصت‌های فراوانی را در زمینه آموزش، تبادل اطلاعات و تعاملات اجتماعی فراهم ساخته است. با این حال، استفاده نادرست یا افراطی از این فضا می‌تواند پیامدهای روان‌شناختی، اجتماعی و خانوادگی مختلفی به همراه داشته باشد. از آنجا که شبکه‌های اجتماعی مجازی به عنوان یکی از مهم‌ترین اجزای فضای مجازی شناخته می‌شوند، در بخش بعدی تاریخچه شکل‌گیری و توسعه شبکه‌های اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۳-مفهوم تنظیم هیجان

تنظیم هیجان به فرایندی اشاره دارد که طی آن فرد می‌تواند هیجان‌های خود را شناسایی، ارزیابی، تعدیل و مدیریت کند تا به شیوه‌ای سازگارانه با موقعیت‌های مختلف زندگی مواجه شود. این مفهوم شامل مجموعه‌ای از فرایندهای آگاهانه و ناآگاهانه است که بر تجربه درونی هیجان، زمان‌بندی بروز آن و نحوه ابراز آن در تعاملات اجتماعی اثر می‌گذارد (گراس، ۲۰۰۳). در واقع، تنظیم هیجان به فرد کمک می‌کند تا شدت هیجان‌های منفی مانند خشم، اضطراب یا غم را کاهش داده و در مقابل، هیجان‌های مثبت را تقویت کند و از این طریق سازگاری روان‌شناختی خود را افزایش دهد (تامپسون، ۱۹۹۴).

از دیدگاه نظری، تنظیم هیجان صرفاً به معنای سرکوب یا کنترل هیجان‌ها نیست، بلکه شامل مجموعه‌ای از راهبردهای شناختی، رفتاری و فیزیولوژیک است که فرد برای مدیریت تجربه هیجانی خود به کار می‌گیرد. این راهبردها می‌توانند شامل ارزیابی مجدد شناختی، پذیرش هیجان، حل مسئله یا در برخی موارد اجتناب و سرکوب هیجان باشند که هر یک پیامدهای متفاوتی برای سلامت روان دارند (گراس، ۲۰۰۳). به همین دلیل، کیفیت تنظیم هیجان به نوع راهبردهای مورد استفاده فرد وابسته است و می‌تواند نقش مهمی در پیش‌بینی سازگاری فردی و اجتماعی داشته باشد.

تنظیم هیجان همچنین به شدت تحت تأثیر عوامل رشدی و بین‌فردی قرار دارد. تجربه‌های اولیه فرد با والدین و مراقبان اصلی نقش مهمی در شکل‌گیری الگوهای تنظیم هیجان دارد، زیرا کودکان از طریق مشاهده و تجربه تعاملات هیجانی، شیوه‌های مدیریت احساسات را می‌آموزند. این الگوها در بزرگسالی به صورت عادات هیجانی نسبتاً پایدار در روابط بین‌فردی، به‌ویژه روابط زناشویی، ادامه پیدا می‌کنند (گراس و تامپسون، ۲۰۰۷).

در روابط زناشویی، تنظیم هیجان به عنوان یکی از عوامل کلیدی در کیفیت تعاملات زوجین شناخته می‌شود، زیرا زوج‌ها به طور مداوم با موقعیت‌های تعارضی، استرس‌های روزمره و تفاوت‌های فردی مواجه هستند. توانایی تنظیم هیجان در این شرایط می‌تواند از تشدید تعارض

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

جلوگیری کرده و به حفظ صمیمیت و رضایت زناشویی کمک کند، در حالی که ضعف در این مهارت می‌تواند منجر به واکنش‌های هیجانی شدید، سوءتفاهم و افزایش تعارض شود (برادبری و فینچام، ۱۹۹۰).

۴-تجزیه و تحلیل داده ها و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها

به منظور شناخت بهتر ویژگی‌های نمونه پژوهش، اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان شامل جنسیت، سن، سطح تحصیلات و مدت زمان زندگی مشترک بررسی شد. نتایج این بخش در قالب جداول فراوانی و درصد فراوانی ارائه می‌شود.

جدول ۱-۱. توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
مرد	۱۶۲	۰.۳۴۶
زن	۱۸۸	۵۳.۷
جمع	۳۵۰	۱۰۰

بر اساس جدول فوق، ۷/۵۳ درصد از آزمودنی‌ها را زنان و ۳/۴۶ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. توزیع جنسیتی نمونه بیانگر حضور هر دو گروه در حجم مناسب برای انجام تحلیل‌های آماری است.

جدول ۱-۲. توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب گروه سنی

گروه سنی	فراوانی	درصد
کمتر از ۲۵ سال	۵۶	۰.۱۶
۲۵ تا ۳۰ سال	۱۱۸	۳۳.۷
۳۱ تا ۳۵ سال	۱۰۴	۲۹.۷
بیش از ۳۵ سال	۷۲	۲۰.۶
جمع	۳۵۰	۱۰۰

مطابق جدول فوق، بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۲۵ تا ۳۰ سال و کمترین فراوانی مربوط به افراد کمتر از ۲۵ سال است.

جدول ۱-۳. توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب سطح تحصیلات

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد
کارشناسی	۱۷۸	۵۰.۹
کارشناسی ارشد		

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

۱۲۴	۱۰.۶۲
۳۵.۴	۳۹
دکتری	۱۰۱
۴۸	۰.۳۳
۱۳.۷	۰۰.۲۲-
جمع	تنظیم هیجان
۳۵۰	۶۵.۸۲
۱۰۰	۹.۷۴
	۵۱
نتایج نشان می‌دهد بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان دارای مدرک	۱۰۷
کارشناسی بوده‌اند و کمترین فراوانی مربوط به مقطع دکتری است.	۰.۱۸-
جدول ۱-۴. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش	۰.۳۶۰-
	تعارض زناشویی
متغیر	۵۷.۸۱
میانگین	۱۲.۹۱
انحراف معیار	۲۳
کمینه	۹۱
بیشینه	۰.۴۱
چولگی	۰.۱۵
کشیدگی	
استفاده از شبکه‌های مجازی	همان‌گونه که جدول ۴-۴ نشان می‌دهد، مقدار چولگی و کشیدگی تمامی
۴۲.۱۸	متغیرها در دامنه قابل قبول قرار دارد. بر این اساس، توزیع داده‌ها از نرمال
۱۱.۳۷	بودن قابل قبولی برخوردار بوده و شرایط لازم برای استفاده از آزمون‌های
۲۸	پارامتریک فراهم است.
۹۴	۵-آمار استنباطی
۰.۲۸	در این بخش، ابتدا پیش‌فرض‌های لازم برای انجام تحلیل‌های آماری
۰.۴۱-	بررسی شد و سپس فرضیه‌های پژوهش به ترتیب مورد آزمون قرار گرفتند.
سبک دلبستگی	جدول ۱-۵. شاخص‌های نرمال بودن متغیرهای پژوهش
۱۸.۷۱۸	

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

متغیر
چولگی
خطای استاندارد چولگی
کشیدگی
خطای استاندارد کشیدگی
وضعیت
استفاده از شبکه‌های مجازی
۰.۲۸
۰۰.۱۳
-۰.۴۱
۰.۲۶
مطلوب
سبک دلبستگی
۰.۳۳
۰.۳۶
۰.۲۲
۰.۲۶
مطلوب
تنظیم هیجان
۰.۱۸
۰.۱۳
-۰.۳۶
۰.۲۶
مطلوب
تعارض زناشویی
۰.۴۱
۰.۱۳
-۰.۱۵
۰.۲۶

مطلوب

نتایج جدول ۱-۵ نشان می‌دهد مقادیر چولگی و کشیدگی تمامی متغیرهای پژوهش در دامنه قابل قبول قرار دارند. بنابراین، توزیع داده‌ها از نرمال بودن مناسبی برخوردار است و استفاده از آزمون‌های پارامتریک بلامانع است.

۱-۵. بررسی استقلال خطاها

برای بررسی استقلال خطاهای مدل از آماره دوربین-واتسون استفاده شد. مقدار این آماره در بازه ۵/۱ تا ۵/۲ نشان‌دهنده استقلال مناسب خطاها است.

جدول ۱-۶. نتایج آزمون دوربین-واتسون

شاخص	مقدار
آماره دوربین-واتسون	۰.۹۷۴

بر اساس جدول فوق، مقدار آماره دوربین-واتسون برابر با ۹۴/۱ به دست آمد. این مقدار نشان می‌دهد بین خطاهای مدل خودهمبستگی معناداری وجود ندارد و شرط استقلال خطاها برقرار است.

۵-۲بررسی همخطی چندگانه

به منظور بررسی همخطی میان متغیرهای پیش‌بین، شاخص تحمل و عامل تورم واریانس محاسبه شد.

جدول ۱-۷. شاخص‌های همخطی متغیرهای پیش‌بین

متغیر	تلورانس	VIF
وضعیت		

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

استفاده از شبکه‌های مجازی
۰.۷۱
۰.۷۴۱
مطلوب
سبک دلبستگی
۰.۶۸
۰.۴۷۱
مطلوب
تنظیم هیجان
۰.۶۴
۰.۵۶۱
مطلوب

مطابق نتایج جدول ۴-۷، مقادیر شاخص تحمل بیش از ۱۰/۰ و مقادیر عامل تورم واریانس کمتر از ۵ است؛ بنابراین، همخطی چندگانه میان متغیرهای پژوهش مشاهده نشد.

۵-۳ بررسی نرمال بودن چندمتغیره

برای ارزیابی نرمال بودن چندمتغیره، ضریب کشیدگی چندمتغیره محاسبه شد.

جدول ۱-۸. شاخص نرمال بودن چندمتغیره

شاخص	مقدار	Critical Ratio
۱. استفاده از شبکه‌های مجازی	۱	۲.۲۱
۲. سبک دلبستگی	۰.۳۸۴	
۳. تنظیم هیجان	۱	

از آنجا که مقدار نسبت بحرانی کمتر از ۵ است، نرمال بودن چندمتغیره داده‌ها مورد تأیید قرار گرفت و امکان اجرای مدل‌یابی معادلات ساختاری فراهم شد.

۶- ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

پس از بررسی پیش‌فرض‌های تحلیل، روابط میان متغیرهای اصلی پژوهش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شد.

۶-۱. بررسی روابط بین متغیرهای پژوهش

به منظور بررسی رابطه میان متغیرهای پژوهش، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. این آزمون میزان و جهت رابطه بین متغیرهای کمی را مشخص می‌کند. مقدار ضریب همبستگی در دامنه ۱+ تا ۱- قرار می‌گیرد؛ به‌طوری‌که مقادیر نزدیک به ۱+ نشان‌دهنده رابطه مستقیم قوی، مقادیر نزدیک به ۱- بیانگر رابطه معکوس قوی و مقادیر نزدیک به صفر بیانگر نبود رابطه خطی بین متغیرها است.

سطح معناداری آزمون‌ها برابر با ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

جدول ۱-۹. ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴
۱. استفاده از شبکه‌های مجازی	۱			
۲. سبک دلبستگی				
۳. تنظیم هیجان				

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

-۰.۵۲۱
۰.۴۹۷
۱

۴. تعارض زناشویی
۰.۶۱۸
۰.۵۴۷
۰.۶۴۸/۰-
۱

سطح معناداری: P < ۰۱/۰

نتایج جدول ۴-۹ نشان می‌دهد بین استفاده از شبکه‌های مجازی و تعارض زناشویی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد (r=۰/۶۱۸، P<۰/۰۱). این یافته بیانگر آن است که با افزایش میزان استفاده از شبکه‌های مجازی، میزان تعارض زناشویی نیز افزایش می‌یابد.

همچنین بین سبک دلبستگی و تعارض زناشویی رابطه مستقیم و معناداری مشاهده شد (r=۰/۵۴۷، P<۰/۰۱). بنابراین تغییرات سبک دلبستگی با تغییرات تعارض زناشویی همراه است.

ضریب همبستگی بین تنظیم هیجان و تعارض زناشویی برابر با ۶۸۲/۰- به دست آمد که نشان‌دهنده وجود رابطه منفی و معنادار میان این دو متغیر است (P<۰/۰۱). این نتیجه نشان می‌دهد افرادی که از توانایی بیشتری در تنظیم هیجان برخوردار هستند، تعارض زناشویی کمتری را تجربه می‌کنند.

همچنین بین استفاده از شبکه‌های مجازی و تنظیم هیجان رابطه منفی و معناداری مشاهده شد (r=-۰/۵۲۱، P<۰/۰۱). این یافته نشان می‌دهد افزایش استفاده از شبکه‌های مجازی با کاهش توانایی تنظیم هیجان همراه است.

بین سبک دلبستگی و تنظیم هیجان نیز رابطه منفی و معناداری وجود دارد (r=-۰/۴۷۶، P<۰/۰۱).

در مجموع، نتایج ماتریس همبستگی نشان می‌دهد روابط اولیه میان متغیرهای پژوهش با مدل مفهومی پژوهش همسو بوده و شرایط لازم برای اجرای مدل‌یابی معادلات ساختاری فراهم است.

۶-۲آزمون فرضیه اول

فرضیه اول

برای آزمون این فرضیه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول ۴-۱۰. نتایج آزمون فرضیه اول

متغیرها	استفاده از شبکه‌های مجازی و تعارض زناشویی
ضریب همبستگی (r)	۶۱۸/۰
سطح معناداری (Sig)	<۰۰۱/۰
نتیجه	تأیید

بر اساس نتایج جدول ۴-۱۰، ضریب همبستگی بین استفاده از شبکه‌های مجازی و تعارض زناشویی برابر با ۶۱۸/۰ به دست آمد. سطح معناداری کمتر از ۰۱/۰ است؛ بنابراین رابطه بین دو متغیر از نظر آماری معنادار است. مقدار ضریب همبستگی نشان می‌دهد شدت این رابطه در دامنه نسبتاً قوی قرار دارد و جهت آن مستقیم است. بر این اساس، فرضیه اول پژوهش مورد تأیید قرار گرفت.

۶-۳ آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم

جدول ۱-۱۱. نتایج آزمون فرضیه دوم

متغیرها	
ضریب همبستگی (r)	

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

سطح معناداری (Sig)	۱۵.۷
نتیجه	P<۰۰۱/۰
سبک دلبستگی و تعارض زناشویی	X۴
۰.۵۷۴	۰.۷۶
<۰۰۱/۰	۱۴.۲۱
تأیید	P<۰۰۱/۰
	X۵
	۰.۷۲
	۱۳.۴۸
	P<۰۰۱/۰

مطابق نتایج جدول ۴-۱۱، ضریب همبستگی بین سبک دلبستگی و تعارض زناشویی برابر با ۵۴۷/۰ به دست آمد. سطح معناداری کمتر از ۰۱/۰ است؛ بنابراین رابطه میان این دو متغیر از نظر آماری معنادار است. مقدار ضریب همبستگی نشان می‌دهد رابطه در دامنه متوسط رو به بالا قرار دارد و با افزایش نمرات سبک دلبستگی، میزان تعارض زناشویی نیز افزایش می‌یابد. در نتیجه، فرضیه دوم پژوهش تأیید شد..

جدول ۱-۱۲. بارهای عاملی استاندارد متغیر استفاده از شبکه‌های مجازی

گویه	گویه
بار عاملی	بار عاملی
نسبت بحرانی (CR)	نسبت بحرانی (CR)
سطح معناداری	سطح معناداری
X۱	A۱
۰.۷۸	۰.۷۱
۱۴.۹۶	۱۳.۶۴
P<۰۰۱/۰	P<۰۰۱/۰
X۲	A۲
۰.۷۴	۰.۷۶
۱۳.۸۲	۱۴.۵۱
P<۰۰۱/۰	P<۰۰۱/۰
X۳	A۳
۰.۸۱	

تمامی بارهای عاملی متغیر استفاده از شبکه‌های مجازی بزرگ‌تر از ۷۰/۰ بوده و نسبت بحرانی هر یک از گویه‌ها بیشتر از ۹۶/۱ است. بنابراین، تمامی گویه‌ها سهم مناسبی در اندازه‌گیری این سازه دارند.

جدول ۱-۱۳. بارهای عاملی استاندارد متغیر سبک دلبستگی

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

	۰.۷۹
	۱۵.۰۸
	P<۰۰۱/۰
	A۴
	۰.۸۲
	۱۶.۳۳
	P<۰۰۱/۰
	A۵
	۰.۷۵
	۱۴.۰۲
	P<۰۰۱/۰

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد تمامی گویه‌های مربوط به سبک دلبستگی دارای بار عاملی مناسب هستند و توانایی اندازه‌گیری سازه موردنظر را دارند.

جدول ۱-۱۴. بارهای عاملی استاندارد متغیر تنظیم هیجان

گویه	
بار عاملی	
نسبت بحرانی (CR)	
سطح معناداری	
E۱	
۰.۸۳	
۱۷.۲۸	
P<۰۰۱/۰	
E۲	
۰.۸۰	
۱۶.۴۸	
P<۰۰۱/۰	
E۳	
۰.۷۸	
۱۵.۹۶	
P<۰۰۱/۰	
E۴	
۰.۷۶	
۱۴.۸۷	
P<۰۰۱/۰	
E۵	
۰.۸۲	
۱۶.۷۵	
P<۰۰۱/۰	

بارهای عاملی تمامی گویه‌های تنظیم هیجان بیشتر از ۷۵/۰ بوده و از نظر آماری معنادار هستند؛ بنابراین، این گویه‌ها شاخص‌های مناسبی برای سنجش سازه تنظیم هیجان محسوب می‌شوند.

جدول ۱-۱۵. بارهای عاملی استاندارد متغیر تعارض زناشویی

گویه	
بار عاملی	
نسبت بحرانی (CR)	
سطح معناداری	
M۱	
۰.۸۴	
۱۷.۵۱	
P<۰۰۱/۰	
M۲	
۰.۷۹	
۱۵.۸۳	

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

	P<۰۰۱/۰
	M۳
	۰.۸۱
	۱۶.۴۲
	P<۰۰۱/۰
	M۴
	۰.۷۷
	۱۵.۱۴
	P<۰۰۱/۰
	M۵
	۰.۷۵
	۱۴.۶۶
	P<۰۰۱/۰

همان‌گونه که نتایج جدول ۴-۱۵ نشان می‌دهد، تمامی گویه‌های مربوط به تعارض زناشویی دارای بار عاملی مناسب و معنادار هستند. در نتیجه، مدل اندازه‌گیری از روایی همگرای مطلوبی برخوردار است.

۴-۹-۲. پایایی سازه‌ها

به منظور بررسی پایایی سازه‌های پژوهش، از ضریب پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج‌شده استفاده شد.

جدول ۱-۱۶. شاخص‌های پایایی و روایی همگرا

سازه		
CR		
AVE		
آلفای کرونباخ		
نتیجه		
استفاده از شبکه‌های مجازی		
۸۹/۰	۶۲/۰	
	۰.۸۷	
	مطلوب	
	سبک دلبستگی	
	۸۸/۰	
	۰.۶۰	
	۰.۸۵	
	مطلوب	
	تنظیم هیجان	
	۰.۹۱	
	۰.۶۷	
	۹۰/۰	
	مطلوب	
	تعارض زناشویی	
	۹۰/۰	
	۰.۶۵	
	۸۸/۰	
	مطلوب	

نتایج جدول ۱-۱۶ نشان می‌دهد مقادیر پایایی ترکیبی تمامی سازه‌ها بیشتر از ۷۰/۰ و مقادیر میانگین واریانس استخراج‌شده نیز بیشتر از ۵۰/۰ است. همچنین، ضرایب آلفای کرونباخ برای تمامی سازه‌ها از حد قابل قبول فراتر است. بر این اساس، سازه‌های پژوهش از پایایی و روایی همگرای مناسبی برخوردار هستند و مدل اندازه‌گیری برای ورود به مرحله ارزیابی مدل ساختاری تأیید شد.

۷-ارزیابی مدل ساختاری پژوهش

پس از تأیید برازش مدل اندازه‌گیری، روابط ساختاری بین متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. در این مرحله، مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرهای پژوهش بر اساس مدل مفهومی با استفاده از

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شد.

به منظور ارزیابی برازش مدل ساختاری، از شاخص‌های متداول برازش شامل نسبت کای‌دو به درجه آزادی شاخص برازش تطبیقی، شاخص برازش نرم‌شده، شاخص برازش افزایشی، شاخص تاکر-لوئیس، شاخص برازش، شاخص برازش تعدیل‌شده، و ریشه میانگین مربعات خطای تقریب، استفاده شد.

۷-۱. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

جدول ۱-۱۷. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

شاخص برازش	مقدار به‌دست‌آمده	مقدار قابل قبول	وضعیت
χ^2/df (CMIN/DF)	۲.۱۸	کمتر از ۳	مطلوب
GFI	۰.۹۳۴	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
AGFI	۰.۹۱۲	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
NFI	۰.۹۴۷	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
IFI	۰.۹۶۷	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
TLI	۰.۹۵۸	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
CFI	۰.۹۶۶	بیشتر از ۹۰/۰	مطلوب
RMSEA	۰.۰۵۸	کمتر از ۰۸/۰	مطلوب

بر اساس نتایج جدول ۱-۱۷، تمامی شاخص‌های برازش در محدوده قابل قبول قرار دارند. نسبت کای‌دو به درجه آزادی برابر با ۱۸/۲ است که بیانگر برازش مناسب مدل است. همچنین مقادیر شاخص‌های GFI، AGFI، NFI، IFI، TLI و CFI همگی بزرگ‌تر از ۹۰/۰ بوده و مقدار RMSEA نیز کمتر از ۰۸/۰ است. این نتایج نشان می‌دهد مدل ساختاری پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است و می‌توان فرضیه‌های پژوهش را بر اساس این مدل مورد بررسی قرار داد.

۷-۲. آزمون ضرایب مسیر

پس از تأیید برازش مدل، ضرایب مسیر استاندارد بین متغیرهای پژوهش محاسبه شد. در مدل‌یابی معادلات ساختاری، معنی‌داری ضرایب مسیر از طریق مقدار نسبت بحرانی و سطح معناداری ارزیابی می‌شود. چنانچه

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

مقدار نسبت بحرانی بزرگ‌تر از ۹۶/۱ باشد، ضریب مسیر در سطح ۰۵/۰ معنادار تلقی می‌شود.

جدول ۱-۱۸. ضرایب مسیر مستقیم مدل ساختاری

مسیر	ضریب استاندارد (β)	نسبت بحرانی (CR)	سطح معناداری	نتیجه
استفاده از شبکه‌های مجازی تعارض زناشویی	۰.۴۳	۶.۸۲	۰۰۱/۰>	تأیید
سبک دلبستگی تعارض زناشویی	۰.۳۱	۵.۷۴	۰۰۱/۰>	تأیید
استفاده از شبکه‌های مجازی تنظیم هیجان	۰.۳۹-	۶.۱۱-	۰۰۱/۰>	تأیید
سبک دلبستگی تنظیم هیجان	۰۴۹-	۵.۶۳-	۰۰۱/۰>	تأیید
تنظیم هیجان تعارض زناشویی	۰.۴۹-	۷.۵۴-	۰۰۱/۰>	تأیید

نتایج جدول ۴-۱۸ نشان می‌دهد تمامی ضرایب مسیر در سطح ۰۰۱/۰ معنادار هستند. بیشترین ضریب استاندارد مربوط به مسیر تنظیم هیجان به تعارض زناشویی (β=-۰/۴۹) است که بیانگر نقش مؤثر این متغیر در کاهش تعارض زناشویی است. همچنین استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی اثر مستقیم و معناداری بر تعارض زناشویی دارند.

۷-۳ضریب تبیین متغیرهای درون‌زا

برای بررسی میزان قدرت تبیین مدل، ضریب تعیین (R^2) برای متغیرهای درون‌زا محاسبه شد.

جدول ۱-۱۹. ضریب تعیین متغیرهای درون‌زا

متغیر	ضریب تعیین (R^2)	درصد تبیین
تنظیم هیجان	۰.۴۶	۴۶ درصد
تعارض زناشویی	۰.۶۳	۶۳درصد

نتایج جدول ۱-۱۹ نشان می‌دهد متغیرهای استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی در مجموع ۴۶ درصد از واریانس تنظیم هیجان را تبیین می‌کنند. همچنین سه متغیر استفاده از شبکه‌های مجازی، سبک

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

دلبستگی و تنظیم هیجان توانسته‌اند ۶۳ درصد از واریانس تعارض زناشویی را تبیین کنند. این میزان از ضریب تعیین، قدرت تبیین مناسب مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

۷-۴. آزمون نقش میانجی تنظیم هیجان

پس از بررسی اثرهای مستقیم میان متغیرهای پژوهش، نقش میانجی تنظیم هیجان در رابطه بین استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی با تعارض زناشویی مورد ارزیابی قرار گرفت. برای این منظور از روش بوت‌استرپ در نرم‌افزار AMOS استفاده شد.

روش بوت‌استرپ یکی از معتبرترین روش‌های آزمون اثرهای غیرمستقیم در مدل‌یابی معادلات ساختاری است. در این روش، با نمونه‌گیری مجدد از داده‌ها، فاصله اطمینان برای اثرهای غیرمستقیم محاسبه می‌شود. چنانچه فاصله اطمینان شامل مقدار صفر نباشد، اثر میانجی از نظر آماری معنادار خواهد بود.

در این پژوهش، تعداد ۵۰۰۰ نمونه بوت‌استرپ با سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد استفاده قرار گرفت.

۷-۵اثر مستقیم، غیرمستقیم و کل اثرات

جدول ۱-۲۰. نتایج اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کل

مسیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
استفاده از شبکه‌های مجازی تعارض زناشویی	۰.۴۳	۰.۱۹	۰.۶۲
سبک دلبستگی تعارض زناشویی	۰.۳۱	۰.۱۷	۰.۱۸
تنظیم هیجان تعارض زناشویی	-۰.۴۹	—	-۰.۴۹

بر اساس نتایج جدول ۱-۲۰، استفاده از شبکه‌های مجازی علاوه بر اثر مستقیم بر تعارض زناشویی، از طریق تنظیم هیجان نیز بر این متغیر اثرگذار است. همچنین سبک دلبستگی نیز از طریق تنظیم هیجان بخشی از اثر خود را بر تعارض زناشویی اعمال می‌کند.

۷-۶. آزمون بوت‌استرپ

برای بررسی معنی‌داری اثرهای غیرمستقیم، از فاصله اطمینان بوت‌استرپ در سطح اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد.

جدول ۱-۲۱. نتایج آزمون بوت‌استرپ

مسیر غیرمستقیم	اثر غیرمستقیم	حد پایین فاصله اطمینان	حد بالای فاصله اطمینان	مقدار P	نتیجه
استفاده از شبکه‌های مجازی تنظیم هیجان تعارض زناشویی	۰.۱۹	۰.۱۱	۰.۲۸	۰۰۱/۰>	معنادار
سبک دلبستگی تنظیم هیجان تعارض زناشویی	۰.۱۹				

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir
Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477
ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

۰.۱۹
۰.۲۶
<۰۰۱/۰
معنادار

نتایج جدول ۱-۲۱ نشان می‌دهد در هر دو مسیر، حدود بالا و پایین فاصله اطمینان شامل مقدار صفر نیست. همچنین سطح معناداری کمتر از ۰۰۱/۰ است. بنابراین، اثرهای غیرمستقیم هر دو مسیر از نظر آماری معنادار هستند.

بر این اساس، تنظیم هیجان در رابطه میان استفاده از شبکه‌های مجازی و تعارض زناشویی نقش میانجی ایفا می‌کند. همچنین تنظیم هیجان در رابطه میان سبک دلبستگی و تعارض زناشویی نیز دارای نقش میانجی معنادار است.

۷-۷. نوع میانجی‌گری

به منظور تعیین نوع میانجی‌گری، همزمان اثر مستقیم و اثر غیرمستقیم مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱-۲۲. تعیین نوع میانجی‌گری

مسیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	وضعیت اثر مستقیم	نوع میانجی‌گری
استفاده از شبکه‌های مجازی ← تنظیم هیجان ← تعارض زناشویی	۰.۴۳	۰.۱۹	معنادار	میانجی‌گری جزئی
سبک دلبستگی ← تنظیم هیجان ← تعارض زناشویی	۰.۳۱	۰.۱۷	معنادار	میانجی‌گری جزئی

با توجه به نتایج جدول ۱-۲۲، اثرهای مستقیم و غیرمستقیم هر دو مسیر به طور همزمان معنادار هستند. از این رو، تنظیم هیجان نقش میانجی‌گری جزئی در روابط مورد بررسی دارد. این یافته نشان می‌دهد بخشی از اثر استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک دلبستگی بر تعارض زناشویی به صورت مستقیم و بخش دیگری از طریق تنظیم هیجان منتقل می‌شود.

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی مدل ساختاری تأثیر استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک‌های دلبستگی بر تعارضات زناشویی با میانجی‌گری تنظیم هیجان در میان دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج انجام شد. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد که این مدل از برازش مطلوبی برخوردار است و کلیه فرضیه‌ها مبنی بر روابط مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها تأیید گردید. یافته‌ها حاکی از آن است که استفاده کنترل‌نشده از شبکه‌های مجازی با کاهش تعاملات عاطفی، محدود کردن فرصت‌های گفت‌وگو و ایجاد سوءظن، اثر مستقیم و معناداری بر تشدید تعارضات زناشویی دارد. همچنین، سبک‌های دلبستگی به‌عنوان بنیان‌های روانی فرد، نقش مستقیمی در پیش‌بینی کیفیت روابط ایفا می‌کنند؛ به‌گونه‌ای که افراد دارای سبک دلبستگی ایمن به دلیل برخورداری از اعتماد و صمیمیت بیشتر و استفاده از راهبردهای سازنده حل تعارض، تنش کمتری را تجربه می‌کنند، در حالی که سبک‌های ناایمن به دلیل حساسیت‌های هیجانی، تعارضات را افزایش می‌دهند. یافته کلیدی پژوهش، اثبات نقش میانجی‌گری تنظیم هیجان در این روابط است؛ بدین معنا که بخشی از تأثیر منفی استفاده از فضای مجازی و اثرات سبک‌های دلبستگی ناایمن بر تعارض زناشویی، از طریق ضعف در مهارت‌های تنظیم هیجان منتقل می‌شود. به عبارت دیگر، افرادی که در مدیریت و تعدیل هیجان‌های خود ناتوان هستند، در مواجهه با چالش‌های فضای مجازی یا الگوهای دلبستگی ناایمن، واکنش‌های سازگارانه‌ای نداشته و بیشتر درگیر تعارض می‌شوند. در نتیجه‌گیری کلی، تعارض زناشویی پدیده‌ای چندبعدی است که تحت تأثیر تعامل هم‌زمان عوامل ارتباطی، هیجانی و شناختی قرار دارد و مدیریت آن نیازمند رویکردهای جامع‌نگر است. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود برنامه‌های آموزشی و درمانی زوجین، ترکیبی از سواد رسانه‌ای، اصلاح الگوهای دلبستگی و تقویت مهارت‌های مدیریت هیجان را به‌صورت یکپارچه در نظر بگیرند تا به کاهش تنش‌های خانوادگی و ارتقای سلامت روان زوجین کمک کنند. با این حال، پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی نیز همراه بود که در تفسیر نتایج باید لحاظ شود؛ از جمله محدودیت جامعه آماری به دانشجویان واحد کرج که تعمیم‌پذیری را به گروه‌های دیگر محدود می‌کند، ماهیت خودگزارشی پرسشنامه‌ها که با احتمال سوگیری پاسخ‌دهی همراه است و روش تحقیق همبستگی که امکان استنباط روابط علّی قطعی میان متغیرها را سلب می‌کند. همچنین، عدم بررسی متغیرهای مداخله‌گر نظیر ویژگی‌های شخصیتی، وضعیت اقتصادی، مدت ازدواج، تعداد فرزندان، نوع دقیق محتوای مورد استفاده در فضای مجازی و عدم ارزیابی تغییرات متغیرها در طول زمان (طولی بودن) از دیگر محدودیت‌های تحقیق به شمار می‌آید که لزوم انجام مطالعات آتی با کنترل این متغیرها و بهره‌گیری از طرح‌های پژوهشی پیشرفته‌تر را برجسته می‌سازد. در نهایت، این پژوهش اهمیت هم‌افزایی متغیرهای فردی و محیطی را در تبیین کیفیت روابط زناشویی اثبات کرده و بستری علمی برای مداخلات تخصصی مشاوره‌ای فراهم آورده است.

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar

منابع

الف-فارسی

۱. پورمیدانی، س.، و نوری، ع. (۲۰۲۴). رابطه بین سبک زندگی، تماشای شبکه‌های رسانه‌ای (ماهواره) و رضایت زناشویی در زوج‌های اصفهانیم. مجله پژوهش خانواده.

۲. ریحی‌فر، م.، عبداللهی، ع.، و وکیلی، س. (۲۰۲۴). تعیین رابطه بین ذهن‌آگاهی بین‌فردی، استفاده از رسانه‌های اجتماعی و رضایت زناشویی. مجله بررسی و پژوهش در مشاوره کاربردی، ۶(۴)، ۶۵–۷۴.

۳. محمد، م.، احمدی، ح.، و رضایی، ز. (۲۰۲۴). نقش میانجی ذهن‌آگاهی بین‌فردی در رابطه بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و رضایت زناشویی. فصلنامه مطالعات مشاوره‌ای، ۵(۳)، ۱۴–۲۳.

۴. نظری، ا.، حسینیان، م.، و نجفی، ا. (۲۰۲۴). رضایت جنسی و نگرش به خیانت زناشویی در میان افراد متأهل در ایران: نقش رسانه‌های اجتماعی و ترجیحات سرگرمی. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۲۴، مقاله ۱۶۹۳.

ب-انگلیسی

۱. Bowlby, J. (۱۹۸۸). A secure base: Parent-child attachment and healthy human development. Basic Books.

۲. ’Cho, R. (۲۰۲۱). Cultural influences on couples perception of online behaviors. Interpersonal Relations Press.

۳. Emond, J. (۲۰۲۳). Online jealousy and interpersonal outcomes in youth relationships: A longitudinal study. Applied Psychology Press.

۴. Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (۲۰۰۰). The timing of divorce: Predicting marital stability and dissolution. Journal of Marriage and Family, ۶۲(۳), ۷۳۷–۷۴۵

۵. Grant, F. (۲۰۲۲). Impact of missing nonverbal cues on empathy and emotional reactions in couples. Experimental Psychology Press.

۶. Gross, J. J. (۲۰۱۵). Emotion regulation: Current status and future prospects. Psychological Inquiry, ۲۶(۱), ۱–۲۶.

۷. Haldor, P. (۲۰۲۰). Technofrance: Technological interference in daily couple interactions. Behavioral Sciences Press.

۸. Morse, K. (۲۰۲۲). Emotional reactivity and social network use among couples. Family Psychology Press.

۹. Nair, A. (۲۰۲۱). Opportunities and threats of cyberspace in couple relationships. Social Sciences Publishing.

۱۰. Sanchez, L. (۲۰۲۱). Social comparison and unrealistic expectations in social media. Modern Social Sciences Press.

۱۱. Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (۲۰۱۲). Attachment-related processes in couple and family relationships. Journal of Family Theory & Review, ۴(۱), ۱۳–۲۸.

۱۲. Shieh, D. (۲۰۲۴). Digital communication and limitations in emotional expression in messaging apps. Media Psychology Press.

۱۳. Smith, J. (۲۰۲۲). Impact of technofrance on intimacy and tension in couple relationships. Applied Psychology Press.

۱۴. Wiley, T. (۲۰۲۵). Attachment style and sensitivity to partner’s online activities. Couples Psychology Press.

۱۵. Wylancor, S. (۲۰۲۴). Friendship-based jealousy in social networks and marital relationship quality. Human Relations Press.

Zupolat, L., Smith, J., & Clark, H. (۲۰۲۲). Technofrance and technological interference in couples’ relationships: Psychological and social effects. Behavioral Sciences Press.

Journal of
Modern Jurisprudence and Law
Homepage: http://www.jaml.ir

Print ISSN: 2717-1469 | Online ISSN: 2717-1477

ISC | SID | NOORMAGS | MAGIRAN | Google Scholar